

UCHWAŁA KK

nr 2/14

ws. odwołania Prezydium Krajowej Sekcji Nauki od decyzji nr 10/2014
Krajowej Komisji Wyborczej NSZZ „Solidarność” z dnia 27 sierpnia 2014 r.
ws. stwierdzenia nieważności wyborów Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”, po rozpoznaniu na posiedzeniu 18 listopada 2014 r. odwołania Prezydium Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” z 5 października 2014 r. od decyzji nr 10/2014 Krajowej Komisji Wyborczej NSZZ „Solidarność” z 27 sierpnia 2014 r. ws. stwierdzenia nieważności wyborów Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 155 ust. 2 Ordynacji wyborczej NSZZ „Solidarność”,

**utrzymuje w mocy decyzję nr 10/2014 Krajowej Komisji Wyborczej
z dnia 27 sierpnia 2014 r. ws. stwierdzenia nieważności wyborów
Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”.**

UZASADNIENIE

Do Krajowej Komisji Wyborczej NSZZ „Solidarność” (dalej: KKW) wpłynęły dwa zawiadomienia członków Związku, złożone na podstawie § 145 w związku z § 153 pkt 6 Ordynacji wyborczej, zawierające zastrzeżenia w sprawie nieprawidłowego przeprowadzenia wyborów członków Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” (dalej: Rada KSN) podczas Walnego Zebrania Delegatów KSN (dalej: WZD KSN) w Sękocinie Starym 24 maja 2014 r.

KKW, po rozpatrzeniu zawiadomień, decyzją nr 10/2014 z 27 sierpnia 2014 r., podjętą na podstawie § 154 ust. 1 pkt 3 Ordynacji wyborczej, stwierdziła nieważność wyborów Rady Krajowej Sekcji Nauki. W uzasadnieniu KKW stwierdziła, że na listy cząstkowe wpisani zostali tylko ci kandydaci, którzy otrzymali rekomendacje w trakcie prawyborów. Jak wskazała KKW, stanowiło to złamanie postanowień § 14 ust. 1 pkt 3 Statutu oraz § 3 ust. 1 uchwały nr 1 XIX KZD ws. zasad przeprowadzania wyborów i odwoływania członków wszystkich władz Związku oraz przyczyn utraty członkostwa we władzach Związku.

Od powyższej decyzji, doręczonej Przewodniczącemu Rady KSN 23 września 2014 r., wpłynęło odwołanie podpisane w imieniu Prezydium KSN przez Przewodniczącego Rady

KSN, datowane 5 października 2014 r. (L.p. 63/W/14). W odwołaniu zarzucono KKW szereg naruszeń przepisów wewnątrzwiązkowych, w tym w szczególności:

1. naruszenie § 145 Ordynacji wyborczej poprzez rozpatrzenie protestów wyborczych wniesionych po upływie 14-dniowego terminu, o którym mowa w wymienionym przepisie;
2. naruszenie § 154 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 153 pkt 6 Ordynacji wyborczej poprzez rozpatrzenie przez KKW protestów wyborczych po upływie 60-dniowego terminu, o którym mowa w wymienionym przepisie;
3. sporządzenie uzasadnienia decyzji nr 10/2014 Krajowej Komisji Wyborczej NSZZ „Solidarność” z 27 sierpnia 2014 r. ws. stwierdzenia nieważności wyborów Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” „w sposób tak lakoniczny i ogólnikowy, że w zasadzie uniemożliwione jest przedstawienie przez KSN swoich racji i polemizowanie z decyzją”;
4. naruszenie § 154 pkt 2 Ordynacji wyborczej poprzez brak reakcji obecnego na posiedzeniu wyborczym członka KKW, który w trakcie nadzorowania wyborów miał prawo zwrócić uwagę na niezgodność czynności wyborczych z prawem wewnątrzwiązkowym, mogącą stanowić podstawę do unieważnienia wyborów, lecz z prawa tego nie skorzystał;
5. bezpodstawność zarzutu KKW, dotyczącego niezamknięcia list częściowych poszczególnych „kuri”.

Komisja Krajowa stwierdza, co następuje:

Ad. 1

Zarzut, dotyczący naruszenia § 145 Ordynacji wyborczej poprzez rozpatrzenie protestów wyborczych wniesionych po upływie 14-dniowego terminu, o którym mowa w wymienionym przepisie, jest bezzasadny, bowiem oba zawiadomienia, które wpłynęły do KKW, zostały wniesione z zachowaniem wskazanego terminu. Decydujące znaczenie ma przy tym nie data wpływu przesyłek do KKW, do której odniesiono się w odwołaniu, lecz data nadania przesyłek na pocztę. Przesyłki zawierające zawiadomienia, które wpłynęły do KKW 10 czerwca 2014 r., zostały nadane 6 i 7 czerwca 2014 r., a więc odpowiednio – w trzynastym i czternastym dniu od wyborów Rady KSN, które odbyły się 24 maja 2014 r.

Ad. 2

Zarzut, dotyczący naruszenia § 154 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 153 pkt 6 Ordynacji wyborczej poprzez rozpatrzenie przez KKW protestów wyborczych po upływie 60-dniowego terminu, o którym mowa w wymienionym przepisie, również jest bezzasadny. Powszechnie przyjmuje

się, iż upływ terminu załatwienia sprawy nie powoduje utraty przez organ kompetencji, chyba że przepis szczególny tak stanowi. Zaden z przepisów Statutu lub Ordynacji wyborczej nie odnosi się do tej kwestii. Oznacza to, że termin 60-dniowy ma charakter instrukcyjny, a jego upływ nie powoduje żadnych skutków prawnych. Dodatkowo zgodnie z art. 154 ust. 1 pkt 3 Ordynacji wyborczej, KKW jest uprawniona do stwierdzenia nieważności wyborów nie tylko na skutek rozpatrywania odwołań, lecz również „z inicjatywy własnej KKW w każdym czasie”. Przepis ten umożliwia zatem działanie KKW z urzędu – także po upływie 60-dniowego terminu, co czyni przedstawioną w odwołaniu wykładnię bezzasadną.

Nie sposób przy tej okazji nie zauważyć, że KKW zajęła się sprawą już na posiedzeniu w dniu 18 czerwca 2014 r., jednakże nie dysponowała jeszcze wówczas dokumentacją z WZD KSN. Zostały one dostarczone do KKW 25 czerwca 2014r.

Ad. 3

Zarzut, dotyczący lakoniczności i ogólnikowości decyzji nr 10/2014 KKW wprawdzie jest zasadny, gdyż uzasadnienie decyzji jest nadzwyczaj krótkie, jednakże nie może on mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy ważności wyborów Rady KSN. Ponadto w skarżonej decyzji wskazano na naruszenia podstawowych zasad wyborczych, zatem minimalne wymogi w zakresie uzasadnienia zostały spełnione.

Ad. 4

Zarzut, wskazujący na naruszenie § 154 pkt 2 Ordynacji wyborczej poprzez brak reakcji obecnego na posiedzeniu wyborczym członka KKW, nie może zostać uznany za okoliczność sankcjonującą nieprawidłowości wyborcze. Przepis ten wyraża bowiem uprawnienie, ale nie obowiązek przedstawiciela KKW do ingerencji w zauważone uchybienia w toku wyborów. Nie oznacza to jednak, że bierność przedstawiciela KKW, obecnego na WZD, który może podjąć działania prewencyjne, zamyka drogę do późniejszej weryfikacji prawidłowości wyborów przez KKW, w szczególności w trybie weryfikacji zastrzeżeń wniesionych pisemnie w terminie 14 dni od daty zakończenia wyborów.

Ad. 5

Zarzut, dotyczący rzekomej bezpodstawności zarzutu KKW, dotyczącego niezamknięcia list częściowych poszczególnych „kuri” również jest bezzasadny, bowiem wybory Rady KSN nie zostały przeprowadzone zgodnie z prawem wewnątrzwiązkowym.

Podczas Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki, które odbyło się w Sękocinie Starym 23-24 maja 2014 r., dokonano wyboru m.in. członków Rady KSN, która – w myśl § 2 ust. 1 uchwały WZD KSN z 23 maja 2014 r. w sprawie określenia liczby członków Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na kadencję 2014-2018 – miała

się składać z 36 osób, w tym: przewodniczącego oraz delegatów z poszczególnych grup uczelni lub jednostek naukowo-badawczych: a) uniwersytetów oraz uczelni pedagogicznych i artystycznych – 11 osób, b) uczelni technicznych – 11 osób, c) uczelni ekonomicznych – 1 osoba, d) uczelni medycznych i wychowania fizycznego – 3 osoby, e) uczelni rolniczych i przyrodniczych – 3 osoby, f) instytutów badawczych – 5 osób, g) Polskiej Akademii Nauk – 1 osoba. Oznacza to, że zdecydowano o przeprowadzeniu wyborów członków Rady KSN z zastosowaniem list cząstkowych, o których mowa w § 124 Ordynacji wyborczej.

Jak wynika z treści protokołu WZD KSN na poszczególne listy cząstkowe głosowano 24 maja 2014 r. podczas prawyborów, które odbywały się w tzw. „kuriach”, przy udziale delegatów z poszczególnych grup uczelni lub jednostek naukowo-badawczych (s. 19-26 protokołu). W większości „kuri” zgłoszono więcej kandydatur niż miejsc w Radzie przypadających danej grupie uczelni w myśl przytoczonej wyżej uchwały WZD KSN.

I tak: a) w „kuri” uniwersytetów oraz uczelni pedagogicznych i artystycznych zgłoszono 16 kandydatur na 11 miejsc mandatowych, b) w „kuri” uczelni technicznych zgłoszono 14 kandydatur na 11 miejsc mandatowych, przy czym 2 kandydatów zrezygnowało z kandydowania po ogłoszeniu wyników prawyborów, c) w „kuri” uczelni ekonomicznych zarekomendowano 1 kandydaturę na 1 miejsce mandatowe (przy czym z protokołu nie wynika wprost, czy nie było więcej kandydatur), d) w „kuri” uczelni medycznych i wychowania fizycznego zgłoszono 4 osoby na 3 miejsca mandatowe, e) w „kuri” uczelni rolniczych i przyrodniczych zgłoszono 5 kandydatur na 3 miejsca mandatowe, przy czym 1 kandydat zrezygnował, f) w „kuri” instytutów badawczych – kandydowało 9 osób na 5 miejsc mandatowych, g) „kuria” PAN liczyła 1 delegata na 1 miejsce mandatowe. W dalszej części protokołu z WZD KSN znalazły się co najmniej 2 wypowiedzi delegatów, którzy w zdecydowany sposób domagali się usunięcia z listy kandydatów tych osób, które w wyniku prawyborów znalazły się na dalszych pozycjach, niż liczba miejsc mandatowych w danej „kuri” (s. 23 protokołu). Wypowiedzi te znalazły posłuch wśród prowadzących wybory, co doprowadziło do wyeliminowania z kart do głosowania na WZD wszystkich kandydatów, którzy nie zostali rekomendowani przez „kurie”.

Na karcie do głosowania WZD znalazło się więc 35 kandydatur – dokładnie tyle, ilu wybierano członków Rady KSN. Układ nazwisk na karcie do głosowania był alfabetyczny, a nie w kolejności głosów uzyskanych w „kuriach”. Tymczasem zgodnie z § 5 pkt 3 uchwały nr 1 XIX KZD: „Każda lista cząstkowa jest traktowana jako osobna lista wyborcza, wobec której stosuje się wszystkie zasady wyborcze decydujące o wyborze kandydata na poszczególne funkcje związkowe”.

W przypadku wyborów prowadzonych w oparciu o klucz wyborczy (listy częściowe), muszą zostać spełnione zasady, o których mowa w § 5 Uchwały nr 1 XIX KZD, a w szczególności zasada opisana w pkt 2, zgodnie z którą „o wyborze kandydatów z poszczególnych list częściowych decydują wyniki głosowania, w którym uczestniczą wszyscy uprawnieni do wyboru danej władzy (nie tylko członkowie lub delegaci z danego obwodu wyborczego)”.

Powyższa zasada została naruszona, bowiem pod głosowanie delegatów WZD zostały poddane jedynie kandydatury, które na listach częściowych znalazły się na miejscach mandatowych, natomiast nie zostały poddane pod głosowanie WZD pozostałe ważne zgłoszone kandydatury. Tymczasem przepis § 124 ust. 3 Ordynacji wyborczej stanowi, iż w wyniku prawyborów ustalona może zostać jedynie kolejność umieszczenia kandydatów na listach częściowych, nad którymi głosuje WZD w pełnym składzie. Niedopuszczalnym naruszeniem przepisów prawa wewnątrzwiązkowego było usunięcie z list częściowych tych kandydatów, którzy nie zrezygnowali z kandydowania do Rady KSN, a w wyniku prawyborów uzyskali mniejsze poparcie w „kuriach”. Stanowiło to naruszenie § 125 ust. 7 zd. 1 Ordynacji wyborczej, który stanowi: „Po wpisaniu na listę kandydatów, wycofanie kandydata z tej listy może nastąpić tylko na jego wniosek”. Listy kandydatów zgłoszonych pisemnie zostały utworzone w „kuriach” i niedopuszczalne było usunięcie z tych list kandydatów po głosowaniu w „kuriach”, a przed głosowaniem na WZD.

Ponadto nieprawidłowo zostały sporządzone karty do głosowania na WZD, gdyż układ kandydatur był jednolity – alfabetyczny, bez podziału na listy częściowe. Należy zauważyć, że przepisy § 5 uchwały nr 1 XIX KZD stanowią, że kandydatury na kartach do głosowania w wyborach z zastosowaniem list częściowych powinny być uporządkowane na każdej liście częściowej w kolejności wynikającej z wyniku prawyborów, a ponadto powinno się umożliwić zgłoszenie innych kandydatur przed zamknięciem każdej listy częściowej (§ 125 ust. 8 Ordynacji wyborczej). Z protokołu WZD KSN (s. 25) wynika, że nie odbyło się zamknięcie każdej z list częściowych oddzielnie (wobec wadliwego sposobu sporządzenia kart było to niemożliwe), co przesądza o naruszeniu powołanych wyżej przepisów.

Ponadto, jak stanowi § 6 ust. 1 wspomnianej Uchwały KZD, decyzją władzy stanowiącej mogą być utworzone listy rezerwowe na poszczególne funkcje związkowe, w tym na funkcję członka Rady. Zgodnie z § 6 ust. 2 zdanie 1 wymienionej Uchwały KZD: „Osoby, które kandydowały na określoną funkcję związkową będącą przedmiotem głosowania i uzyskały w ostatniej turze ważnego głosowania ponad połowę głosów ważnych, lecz nie znalazły się na miejscach mandatowych, zostają umieszczone na liście rezerwowej na

daną funkcję, w kolejności otrzymanych głosów w ostatniej turze głosowania”. W sytuacji, gdy pod głosowanie WZD poddano wyłącznie kandydatury, które na listach częściowych znalazły się na miejscach mandatowych, przywołane przepisy § 6 są całkowicie zbędne, gdyż nie może spełnić się przewidziana w nich hipoteza. Rada KSN – zgodnie z cytowaną wyżej uchwałą WZD KSN – miała bowiem liczyć 35 członków (+ przewodniczący) i tyle kandydatur zawierały na miejscach mandatowych listy częściowe. Nie istniała zatem możliwość, by uwzględnieni na kartach do głosowania kandydaci do Rady KSN mogli uzyskać w ostatniej turze głosowania ponad połowę głosów ważnych, a jednocześnie nie znaleźć się na miejscach mandatowych, gdyż liczba kandydatur poddanych pod głosowanie WZD odpowiadała liczbie miejsc mandatowych (35).

Pod głosowanie wszystkich uprawnionych do wyboru danej władzy – delegatów na WZD KSN, powinny zostać poddane wszystkie kandydatury z list częściowych, bez względu na to, czy znalazły się na miejscach mandatowych, czy nie, a także inne kandydatury zgłoszone przed zamknięciem listy kandydatów zgodnie z zasadami wyrażonymi w Statucie i Ordynacji wyborczej (w tym niebędących delegatami, a zgłoszonych w trybie § 50 ust. 2 pkt 1 lit. b Statutu – na podstawie poparcia co najmniej 25% uprawnionych do głosowania). Uchwała WZD w sprawie wyboru rady sekcji, nie może być tylko zatwierdzeniem wyboru dokonanego przez jedynie część delegatów, którzy głosowali na daną listę częściową w „kuriach”. Byłaby to bowiem jedynie czysta formalność – potwierdzenie wyboru dokonanego przez inne gremium, a zatem naruszona zostałaby zasada bezpośredniości, o której mowa w § 50 ust. 1 Statutu. Tymczasem z protokołu wynika jednoznacznie, że na WZD KSN poddano pod głosowanie jedynie 35 kandydatur na członków Rady, rekomendowanych w prawyborach przez „kurię”. Nie dopuszczono do umieszczenia na karcie do głosowania pozostałych kandydatów, czym naruszono także przepis § 3 ust. 1 uchwały nr 1 XIX KZD, ustanawiający zakaz ograniczania liczby kandydatów do władzy stanowiącej, wykonawczej oraz kontrolnej. Tym samym zamknięto listy częściowe mimo nieujęcia na nich wszystkich prawidłowo zgłoszonych kandydatur.

Reasumując należy stwierdzić, iż praktyka eliminowania z list częściowych kandydatur, które znalazły się w trakcie prawyborów poza liczbą miejsc mandatowych (w tym także osób, które uzyskały więcej niż połowę ważnie oddanych głosów w prawyborach w „kuriach”), narusza w stopniu rażącym następujące przepisy prawa wewnątrzwiązkowego:

- a) § 14 ust. 1 pkt 3 Statutu, zgodnie z którym każdy członek Związku ma prawo do wybierania i bycia wybieranym do władz Związku, z uwzględnieniem zasady równości, zgodnie z postanowieniami Statutu i innych aktów prawa wewnątrzwiązkowego;
- b) § 50 ust. 1 Statutu w zw. z § 122 Ordynacji wyborczej w zw. z § 2 ust. 1 i 2 uchwały nr 1 XIX KZD, zgodnie z którymi wszystkie władze Związku pochodzą z wyborów bezpośrednich;
- c) § 124 ust. 3 Ordynacji wyborczej, zgodnie z którym w wyniku prawyborów jest ustalana jedynie kolejność umieszczenia kandydatów na listach wyborczych;
- d) § 5 pkt 2 uchwały nr 1 XIX KZD, zgodnie z którym o wyborze kandydatów z poszczególnych list częściowych decydują wyniki głosowania, w którym uczestniczą wszyscy uprawnieni do wyboru danej władzy (nie tylko członkowie lub delegaci z danego obwodu wyborczego, tj. „kuri”);
- e) § 5 pkt 3 uchwały nr 1 XIX KZD w zw. z § 125 ust. 7 zd. 1 Ordynacji wyborczej, zgodnie z którymi po wpisaniu na listę kandydatów (w tym także na listę częściową), wycofanie kandydata z tej listy może nastąpić tylko na jego wniosek;
- f) § 5 pkt 3 uchwały nr 1 XIX KZD w zw. z § 125 ust. 8 Ordynacji wyborczej, zgodnie z którymi powinny zostać przeprowadzone oddzielne głosowania nad zamknięciem list częściowych przed głosowaniem na WZD;
- g) § 3 ust. 1 uchwały nr 1 XIX KZD, zgodnie z którym nie ogranicza się liczby kandydatów do władzy stanowiącej, wykonawczej oraz kontrolnej.

Nie mogły odnieść skutku zawarte w odwołaniu Prezydium Rady KSN uwagi na temat „ukształtowanej od 1989 r. i niekwestionowanej nigdy (także z ramienia obserwatorów KKW) praktyki”, czy też powoływanie się na okoliczność, iż niezgodna z prawem wewnątrzwiązkowym praktyka wyborcza jest „elementem prawa zwyczajowego obowiązującego w KSN”. Komisja Krajowa nie odnosi się do tej uwagi, bowiem dla oceny ważności wyborów Rady KSN z 23 maja 2014 r. nie ma żadnego znaczenia to, czy w przeszłości podobne naruszenia prawa były kwestionowane, czy też sankcjonowane przez KKW. Obowiązkiem wszystkich organów Związku i jego członków jest przestrzeganie prawa, w tym Statutu i uchwał organów Związku (§ 15 pkt 1 Statutu).

W tym stanie rzeczy Komisja Krajowa orzeka jak w sentencji uchwały.

Warszawa, 18 listopada 2014 r.

Komisja Krajowa

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek